

Raahen lukion tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma 2017 - 2020

Raahen lukion tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma

Johdanto

Raahen lukion tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on laadittu yhteistyössä henkilökunnan ja opiskelijoiden edustajien kanssa. Suunnitelma sisällytetään liitteeksi 1.8.2016 voimaan tullutta uutta lukiomme opetussuunnitelmaa. Lukion tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma täydentää Raahen kaupungin vastaavaa suunnitelmaa.

Laki miesten ja naisten välisestä tasa-arvosta (609/1986) velvoittaa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman sisältävän selvityksen oppilaitoksen tasa-arvotilanteesta, tarvittavat toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi sekä arvion aikaisempaan tasa-arvosuunnitelmaan sisältyneiden toimenpiteiden toteutumisesta ja tuloksista. Laki edellyttää kiinnittämään erityistä huomiota tasa-arvon toteutumiseen opiskelijavalinnoissa, opetusta järjestettäessä ja opintosuorituksia arvioitaessa sekä toimenpiteisiin, joilla pyritään seksuaalisen häirinnän ja sukupuolen perusteella tapahtuvan syrjinnän ehkäisemiseen ja poistamiseen. Raahen lukiossa suunnitelma laaditaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan, tämä suunnitelma on voimassa 2017 - 2020.

Lainsäädäntö

Suomessa tuli voimaan *laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta* vuoden 1987 alussa. Lain tarkoitus on naisten ja miesten välisen tasa-arvon parantaminen, sukupuoleen perustuvan syrjinnän estäminen ja naisten aseman parantaminen erityisesti työelämässä. Laki edellyttää, että miehille ja naisille järjestetään samanlaiset mahdollisuudet koulutukseen ja ammatilliseen kehitykseen.

Viranomaisten ja koulutuksen järjestäjien sekä muiden koulutusta tai opetusta järjestävien yhteisöjen on huolehdittava siitä, että tyttöillä ja pojilla sekä naisilla ja miehillä on samat mahdollisuudet koulutukseen ja ammatilliseen kehitykseen sekä että opetus, tutkimus ja oppiaineisto tukevat tämän lain tarkoituksen toteutumista. Tasa-arvoa edistetään koulutuksessa ja opetuksessa lasten ikä ja kehitys huomioon ottaen.

Tasa-arvolaki edellyttää, että vähintään kerran kolmessa vuodessa laaditaan oppilaitoskohtaisesti tasa-arvosuunnitelma yhteistyössä henkilöstön ja oppilaiden tai opiskelijoiden kanssa. Tasa-arvosuunnitelmaan kirjattavia toimenpiteitä voidaan päivittää esimerkiksi vuoden välein.

Yhdenvertaisuuslaki tuli Suomessa voimaan 1.1.2015. Lain tarkoituksena on edistää yhdenvertaisuutta ja ehkäistä syrjintää sekä tehostaa syrjinnän kohteeksi joutuneen oikeusturvaa.

Lain mukaan koulutuksen järjestäjän ja tämän ylläpitämän oppilaitoksen on arvioitava yhdenvertaisuuden toteutumista toiminnassaan ja ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi. Edistämistoimenpiteissä otetaan huomioon oppilaitoksen toimintaympäristö, voimavarat ja muut olosuhteet. Toimenpiteiden tulee olla tehokkaita, tarkoituksenmukaisia ja oikeasuhtaisia. Koulutuksen järjestäjä huolehtii siitä, että

oppilaitoksella on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

Koulutuksen järjestäjän ja tämän ylläpitämän oppilaitoksen on varattava oppilaille ja heidän huoltajilleen sekä opiskelijoille tai heidän edustajilleen mahdollisuus tulla kuulluiksi edistämistoimenpiteistä.

Yhdenvertaisuuslaki kieltää syrjinnän iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Syrjintä on kielletty riippumatta siitä, perustuuko se henkilöä itseään vai jotakuta toista koskevaan tosiseikkaan tai oletukseen.

Raahen lukion arvoperusta

Raahen lukion arvoperusta syntyy opiskelijoiden, henkilökunnan ja vanhempien vuorovaikutuksesta. Koulun toiminta perustuu rehellisyyteen, tasa-arvoisuuteen ja oikeudenmukaisuuteen. Opiskelijat ja henkilökunta kantavat yhteisvastuuta ja tukevat terveen itsetunnon, suvaitsevaisuuden ja hyvinvoinnin kehittymistä. Opiskelijaa kannustetaan terveeseen kriittisyyteen ja yksilölliseen ajatteluun mutta myös keskinäiseen välittämiseen ja huolenpitoon. Opetuksessa vahvistetaan ympäristön arvostamista ja käsitellään paikallista ja kansainvälistä kulttuuriperintöä. Arvoperusta toteutuu lukion toimintakulttuurissa, kaikkien oppiaineiden opetuksessa ja työskentelyn organisoinnissa.

Kartoitus Raahen lukion opiskelijoiden tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus tilanteesta

Opiskelijamäärä ja kysely

Raahen lukion opiskelijamäärä lukuvuonna 2016 - 2017 on 374 opiskelijaa (mukana kaksoistutkintoa suorittavat opiskelijat). Marraskuussa 2016 opiskelijat vastasivat kyselyyn (liite 1), jossa kartoitettiin tasa-arvo ja yhdenvertaisuustilanne. Kysely lähetettiin 341 lukiolaiselle. Vastauksia saatiin kaikkiaan 85 eli noin 25% vastasi kyselyyn, koska vastausprosentti jäi alle viidenkymmenen voidaan tuloksia pitää suuntaa antavina. Vastaaajista 64,7% oli naisia, 30,6% miehiä ja 4,7%:lla sukupuoli ei ollut selvästi määriteltävissä. Innokkaimmin vastasivat 1. vuoden opiskelijat (42,4%), toiseksi eniten vastauksia saatiin 3. vuoden opiskelijoilta (31,8%) ja kolmanneksi eniten vastasivat 2. vuoden opiskelijat (25,9%). 4 vuoden opiskelijat jättivät vastaamatta kyselyyn. Opiskelijoille lähetetyn kyselyn kysymykset on liitteessä 1 ja tulokset liitteessä 2.

Myös Raahen lukion henkilökunta vastasi kyselyyn (liite 3), jossa kartoitettiin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus tilanne. Kysely lähetettiin 52 henkilölle joulukuussa 2016. Vastauksia saatiin 16 vastausprosentin ollessa noin 30%. Yli puolet vastaaajista oli naisia, miehiä runsas kolmannes ja lopuilla sukupuoli ei ollut yksiselitteisesti määriteltävissä (liite 4).

Kyselystä nousseet keskeiset tulokset

Tasa-arvolaki edellyttää kiinnittämään erityistä huomiota tasa-arvon toteutumiseen opiskelijavalinnoissa, opetusta järjestettäessä ja opintosuorituksia arvioitaessa. Laki edellyttää ryhtymään toimenpiteisiin, joilla pyritään seksuaalisen häirinnän ja sukupuolen perusteella tapahtuvan syrjinnän ehkäisemiseen ja poistamiseen. Edellä mainittujen asioiden osalta tilanne näyttää olevan hyvällä tolalla Raahen lukiossa (liitteet 2 ja 4). Opiskelijoista 90 % ja henkilökunnasta 93 % on sitä mieltä, että tasa-arvo toteutuu lukiomme opiskelijavalinnoissa erittäin hyvin tai hyvin (liitteet 2 ja 4). 76 % opiskelijoista arvioi opetuksen järjestämisen toteutuvan erittäin hyvin tai hyvin. Tätä mieltä on 80 % henkilökunnasta. Mielipiteet opintosuoritusten arvioinnista poikkeavat opiskelijoiden ja henkilökunnan välillä selvästi: opiskelijoista 80 % arvioi sen onnistuneen erittäin hyvin tai hyvin ja henkilökunnasta puolestaan 93 % (liitteet 2 ja 4). Opintosuoritusten arviointiin on syytä kiinnittää jatkossa huomiota samoin kuin erilaisiin oppimistapoihin. 60 % opiskelijoista on täysin tai osin samaa mieltä siitä, että erilaiset oppimistavat otetaan huomioon. Henkilökunnasta puolestaan samalla lailla arvioi 93 %. Näkemusero on tässäkin suuri henkilökunnan ja opiskelijoiden kesken. Sen sijaan opiskelijoista 90 % on sitä mieltä, että opintojen ohjauksessa yhdenvertaisuus ja tasa-arvo toteutuvat erittäin hyvin tai hyvin. Henkilökunnasta puolestaan 86 % kokee opintojen ohjauksen toteutuvan hyvin tai erittäin hyvin.

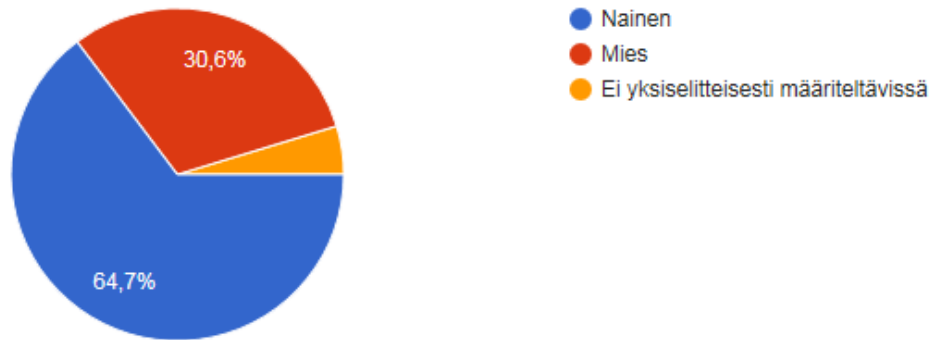
Häirintään ja syrjintään liittyvät havainnot ja kokemukset ovat vähäisiä: kaksi opiskelijaa ja yksi henkilökuntaan kuuluva on kokenut syrjintää. Toisaalta tulokset opiskelijoiden osalta ovat ristiriitaisia: vaikka kaksi opiskelijaa on kokenut syrjintää, 22 opiskelijaa koki, että heitä on syrjinyt opiskelukaveri, opettaja tai muu henkilö. Epäasiallista kohtelua on koettu erittäin vähän tai ei ollenkaan. Eri sukupuolta olevien kohtelussa oppilaitoksessamme on jonkin verran eroja opiskelijoiden ja henkilökunnan kesken: noin 80 % opiskelijoista arvioi tyttöjä ja poikia kohdetavan samalla lailla ja henkilökunnasta tällä kannalla on noin 87 %.

Toimenpiteet opiskelijoiden ja henkilökunnan tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi sekä häirinnän ehkäisemiseksi

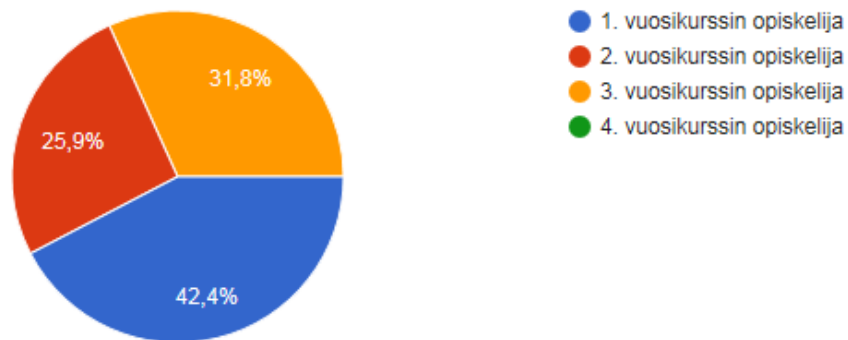
Aiheet	Tavoitteet	Toimenpiteet	Vastuuhenkilöt	Aikataulu	Seuranta ja arviointi
Opintosuoritusten arviointi	<p>Kannustetaan opiskelijaoimien tavoitteiden asettamiseen ja tarkoituksenmukaisten työskentelytapojen valintaan.</p> <p>Annetaan opiskelijalle ja opiskelijan huoltajalle palautetta opintojen edistymisestä ja oppimistuloksista lukion aikana ja sen päättyessä.</p> <p>Monipuolisuus.</p>	<p>Täydennyskoulutus, aineryhmien yhteistoimintapalaverit</p> <p>Henkilökohtaiset keskustelut huoltajien ja opiskelijoiden kanssa tarvittaessa</p>	Rehtori, kaikki opettajat, opiskelijat	<p>2017-2020</p> <p>Painopisteenä lukuvuonna 2017-2018</p>	Jatkuva seuranta, arviointi tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman laadinnan yhteydessä
Erialaisten oppimistapojen huomioon ottaminen	<p>Yhdenvertaiset mahdollisuudet turvataan tarvittaessa erityisjärjestelyiden avulla.</p> <p>Monipuolisten opetusmenetelmien käyttäminen</p>	Aineryhmäpalaverissa kartoitetaan tilanne ja korjataan tilanne tarvittaessa.	Opettajat	<p>2017-2020</p> <p>Painopisteenä lukuvuonna 2018-2019</p>	Jatkuva seuranta, arviointi tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman laadinnan yhteydessä
Eri sukupuolta olevien kohtelu	<p>Jokaista kohdellaan tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti.</p> <p>Sukupuolikäsitteen ajanmukaistaminen</p>	Sukupuoleen liittyvistä asioista keskustelu biologian, psykologian ja terveystiedon tunneilla.	Biologian, psykologian ja terveystiedon opettajat	<p>2017-2020</p> <p>Painopisteenä lukuvuonna 2019-2020</p>	Jatkuva seuranta, arviointi tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman laadinnan yhteydessä
Häirintä	Ei sallita missään muodoissa.	Ilmoitus ropolle, opettajalle, rehtorille, muulle henkilökunnalle.	Koko henkilökunta	2017-2020	Jatkuva seuranta, arviointi tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman laadinnan yhteydessä

Liite 2. Opiskelijoiden tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskyselyn tulokset

1. Sukupuoli (85 vastausta)

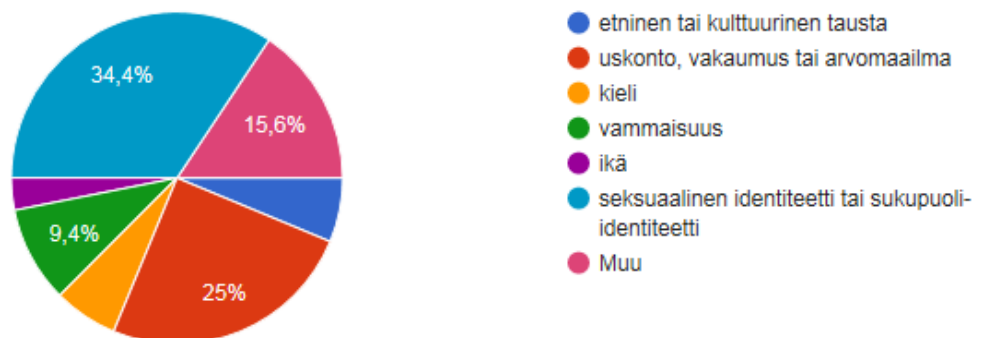

2. Opintojen vaihe (85 vastausta)

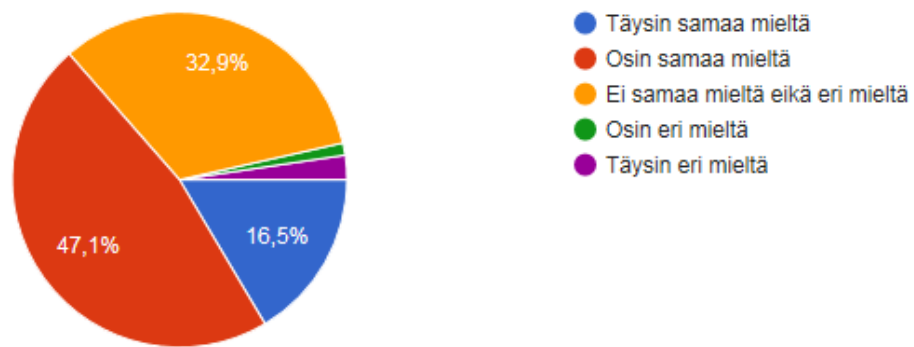

3. Mahdollinen vähemmistötausta: koetko edustavasi ryhmää, joka on erityisen altis syrjinnälle?

(32 vastausta)

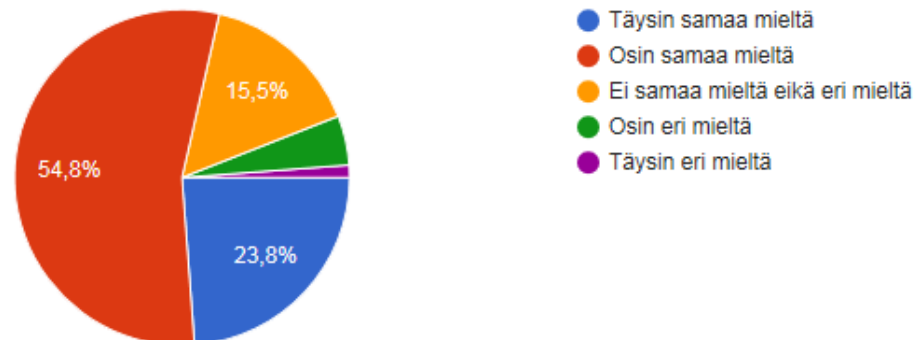

4. Oppilaitoksemme yleinen ilmapiiri on innostava. (85 vastausta)

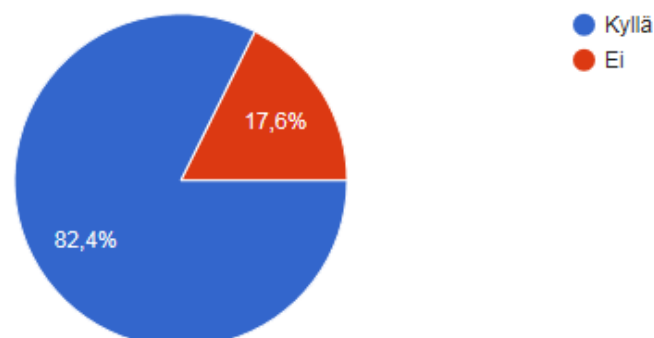
5. Opiskelijat ja henkilökunta osallistuvat yhdessä oppilaitoksen kehittämiseen

(84 vastausta)

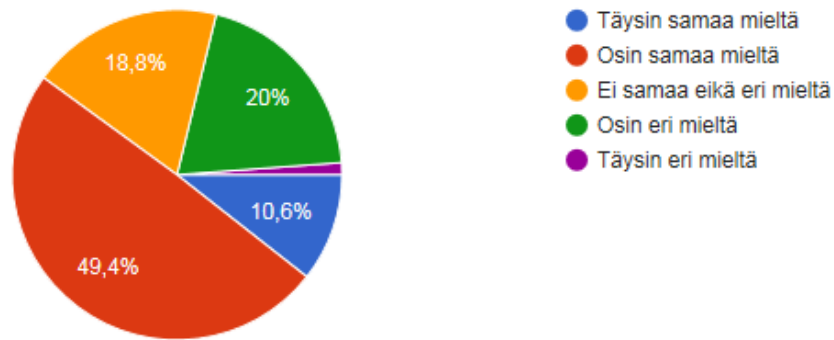

6. Järjestääkö opiskelijakunta ja henkilökunta yhteisiä tilaisuuksia opiskelijoille ja henkilökunnalle?

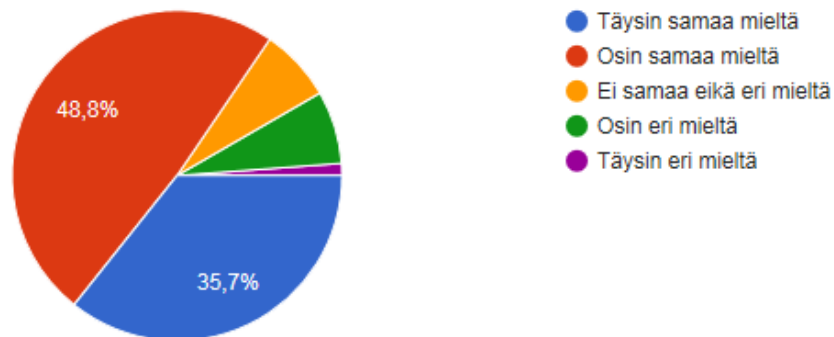
(85 vastausta)

7. Erilaiset oppimistavat otetaan huomioon. (85 vastausta)

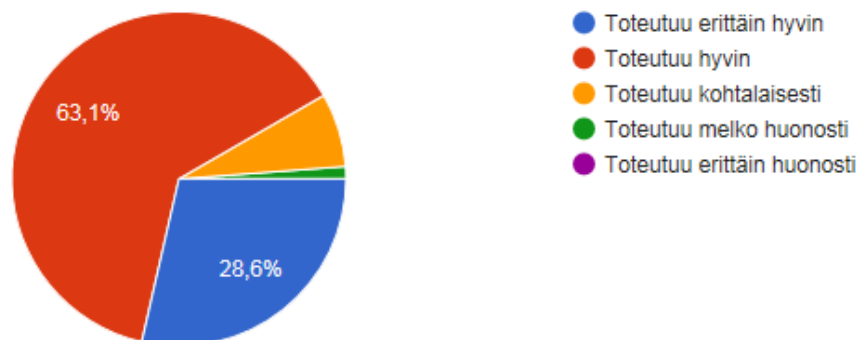

8. Oppilaitoksen tilat ovat fyysisesti esteettömiä ja saavutettavia (84 vastausta)

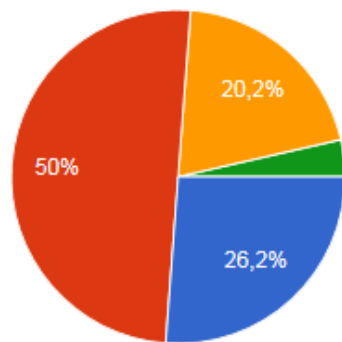
9. Kuinka hyvin mielestäsi yhdenvertaisuus ja tasa-arvo toteutuvat oppilaitoksessamme opiskelijavalinnoissa

(84 vastausta)

10. Kuinka hyvin mielestäsi yhdenvertaisuus ja tasa-arvo toteutuvat oppilaitoksessamme opetuksessa

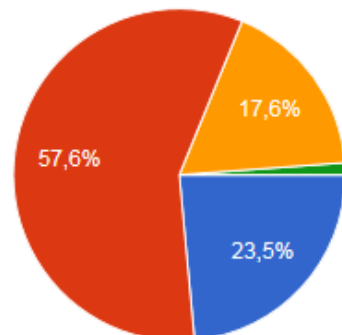
(84 vastausta)

- Toteutuu erittäin hyvin
- Toteutuu hyvin
- Toteutuu kohtalaisesti
- Toteutuu melko huonosti
- Toteutuu erittäin huonosti

11. Kuinka hyvin mielestäsi yhdenvertaisuus ja tasa-arvo toteutuvat oppilaitoksessamme työilmapiirissä

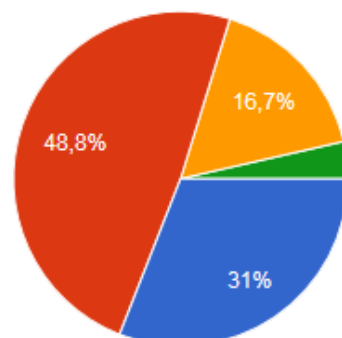
(85 vastausta)

- Toteutuu erittäin hyvin
- Toteutuu hyvin
- Toteutuu kohtalaisesti
- Toteutuu melko huonosti
- Toteutuu erittäin huonosti

12. Kuinka hyvin mielestäsi yhdenvertaisuus ja tasa-arvo toteutuvat oppilaitoksessamme opintosuoritusten arvioinnissa

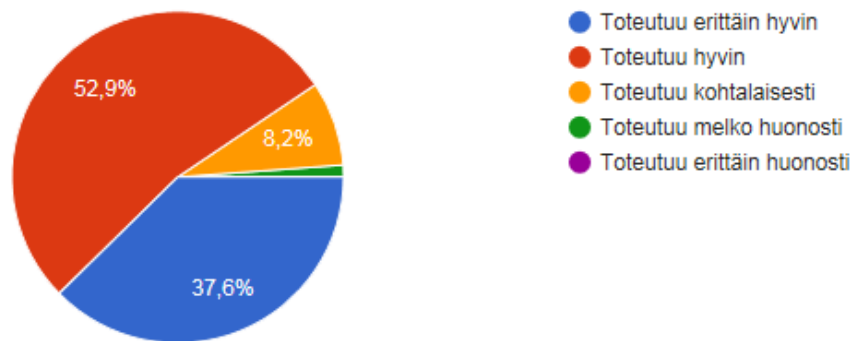
(84 vastausta)

- Toteutuu erittäin hyvin
- Toteutuu hyvin
- Toteutuu kohtalaisesti
- Toteutuu melko huonosti
- Toteutuu erittäin huonosti

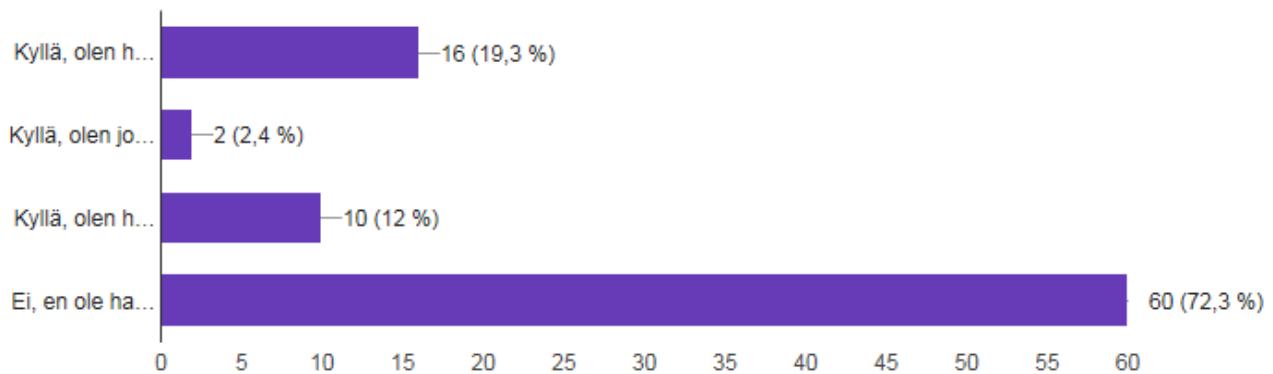
13. Kuinka hyvin mielestäsi yhdenvertaisuus ja tasa-arvo toteutuvat oppilaitoksessamme opintojen ohjauksessa

(85 vastausta)

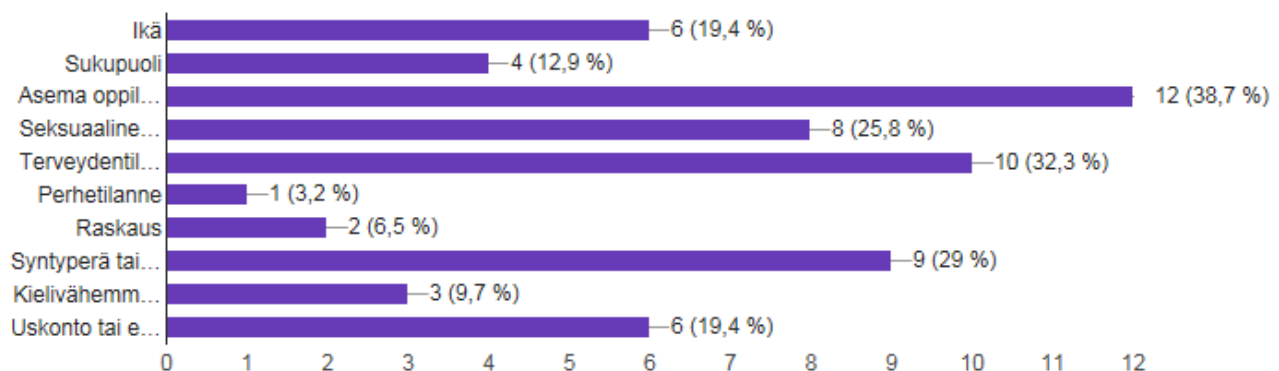
14. Syrjintähavainnot ja -kokemukset. Oletko havainnut tai kokenut syrjintää oppilaitoksessamme kahden viime vuoden aikana?

(83 vastausta)

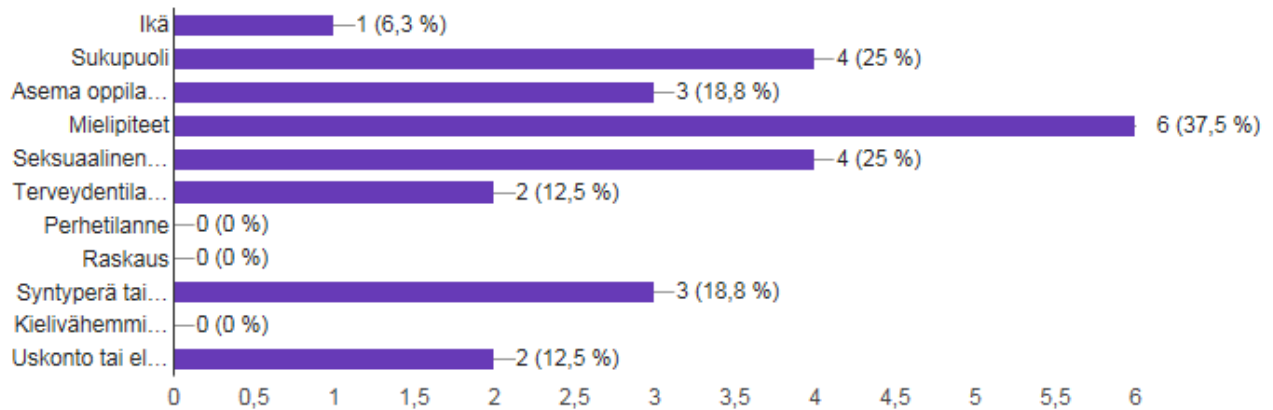
15. Jos olet havainnut syrjintää tai häirintää oppilaitoksessamme, mistä oletat sen johtuvan? Voit valita useamman vaihtoehdon.

(31 vastausta)

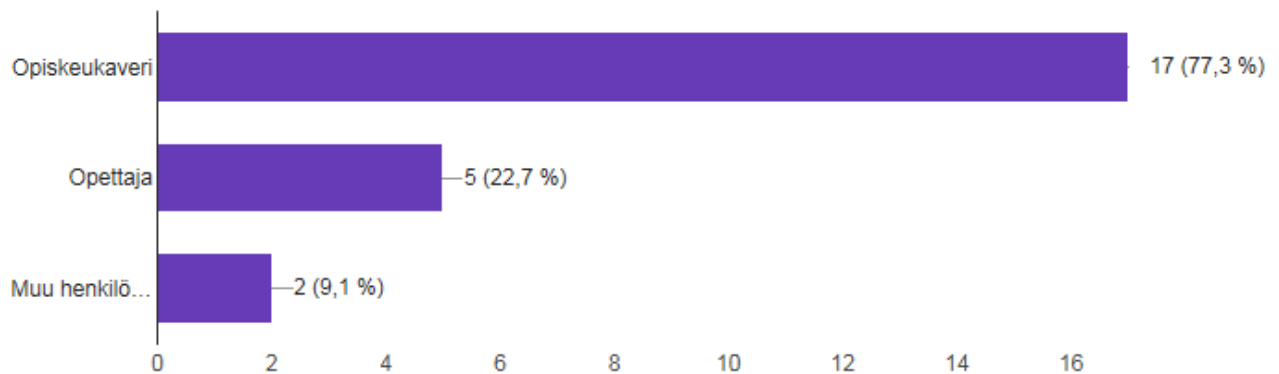
16. Jos olet kokenut syrjintää tai häirintää, mistä oletat sen johtuvan? Voit valita useamman vaihtoehdon

(16 vastausta)

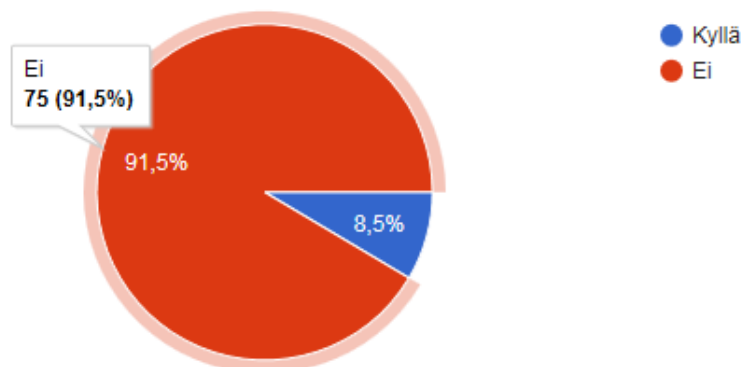
17. Kuka on syrjinyt sinua tai muita? Voit valita useamman vaihtoehdon

(22 vastausta)

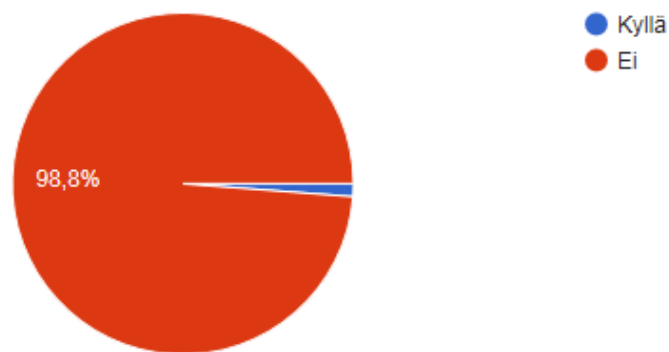
18. Onko joku oppilaitoksessamme esittänyt vartaloosi tai seksuaalisuutesi kohdistuvia ikäviä kommentteja

(82 vastausta)

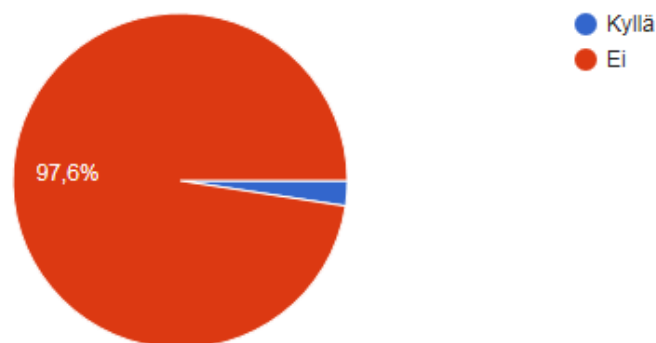
19. Onko joku oppilaitoksessamme lähettänyt sinulle epäasiallista postia, sähköpostia, sometusta tai soitellut puhelimella ahdistavalla tavalla?

(83 vastausta)

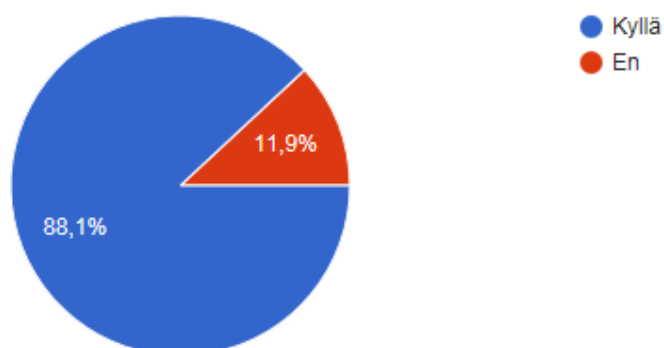

20. Onko joku oppilaitoksessamme lähennellyt tai kosketellut sinua fyysisesti epämiellyttävällä tavalla/ahdistavalla tavalla?

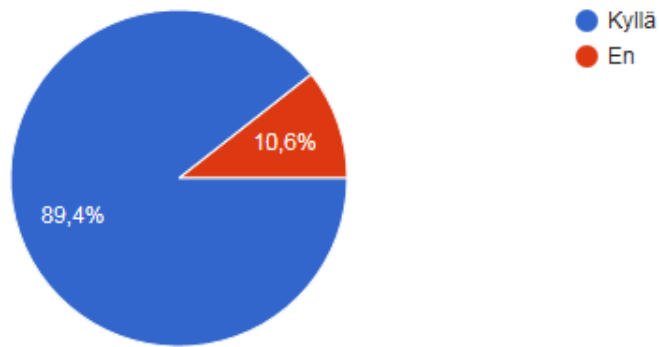
(83 vastausta)

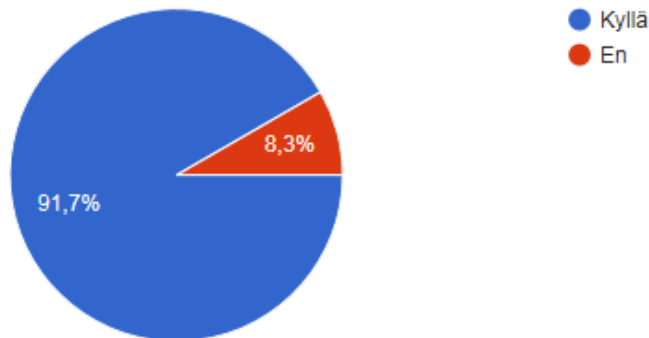
21. Koetko, että voit olla oma itsesi oppilaitoksessamme? (84 vastausta)

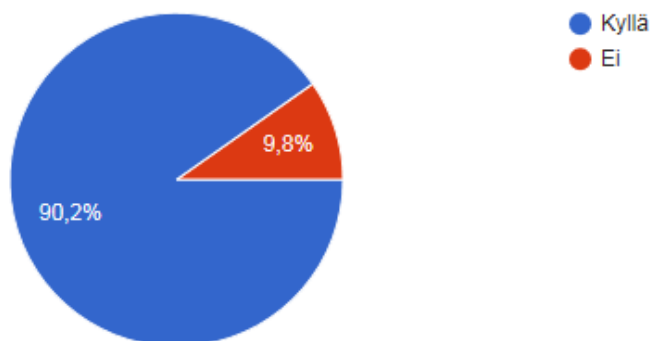
22. Koetko olevasi yhdenvertainen muiden opiskelijoiden kanssa? (85 vastausta)

23. Saatko tasa-arvoista kohtelua kanssaopiskelijoilta ja opettajilta?
(84 vastausta)

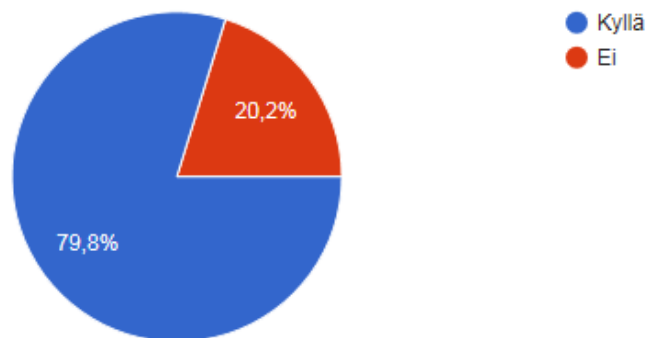

24. Kohdellaanko vaihto-opiskelijoita yhdenvertaisesti muihin opiskelijoihin nähden?
(82 vastausta)

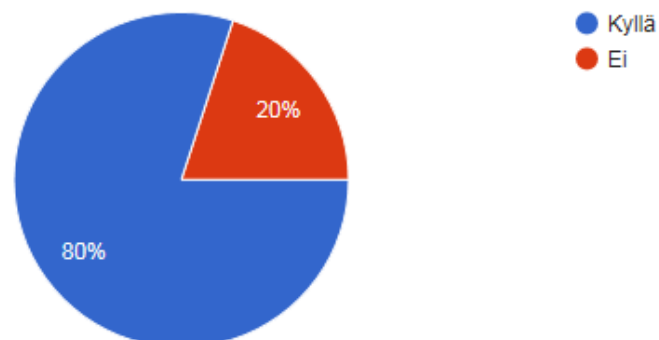
25. Kohdellaanko tyttöjä ja poika oppilaitoksessamme samalla tavalla?(esim. kursseilla)

(84 vastausta)

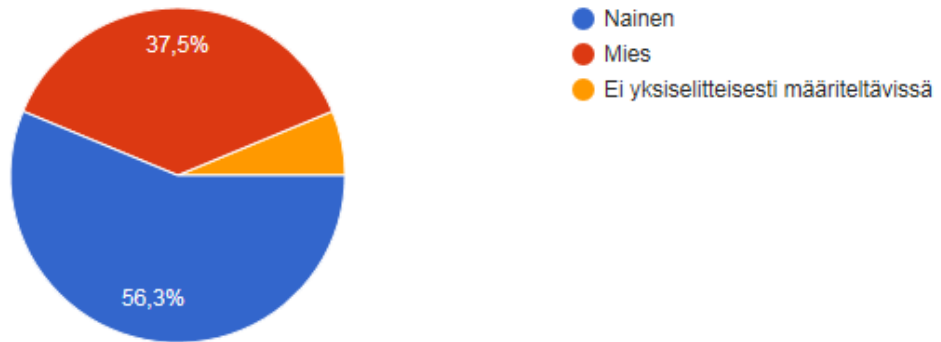
26. Puututaanko oppilaitoksessamme epäkohtiin, jotka koskevat tasa-arvoa tai yhdenvertaisuutta?

(80 vastausta)

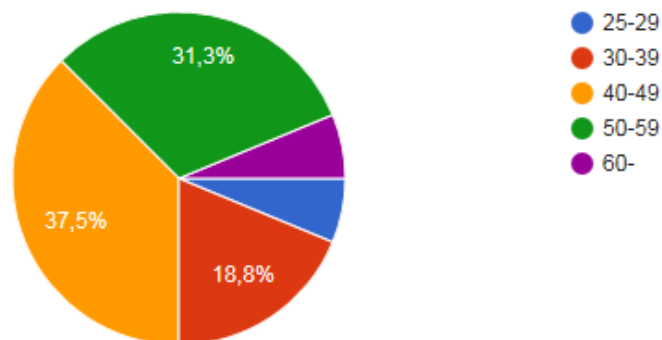

Liite 4. Henkilökunnan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskyselyn tulokset

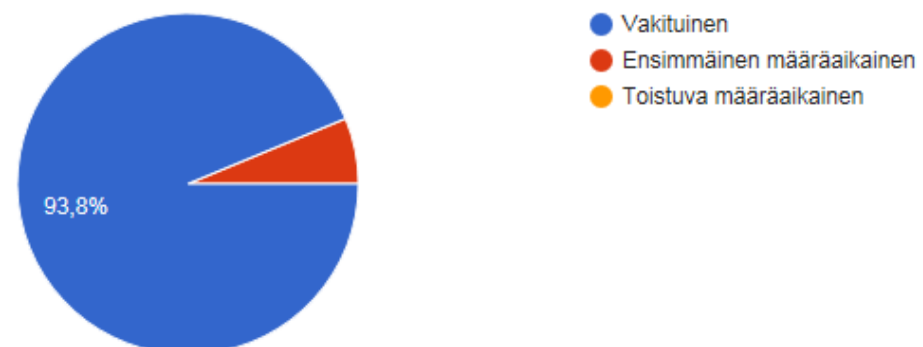
1. Sukupuoli (16 vastausta)

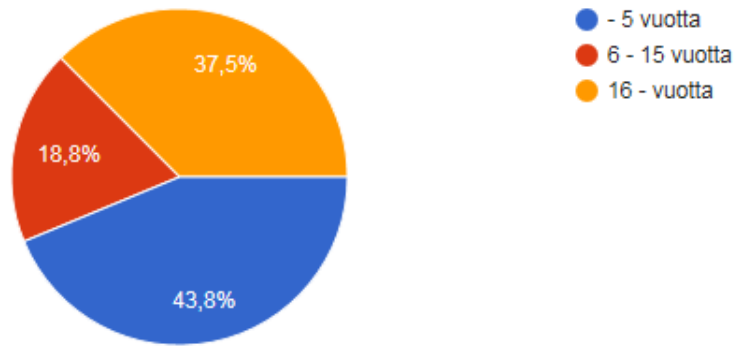
2. Ikä (16 vastausta)

3. Palvelussuhde (16 vastausta)

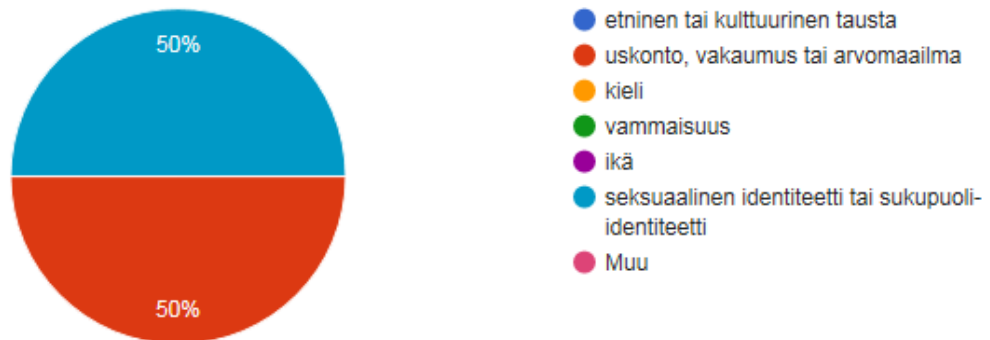

4. Oppilaitoksen palveluksessa (16 vastausta)

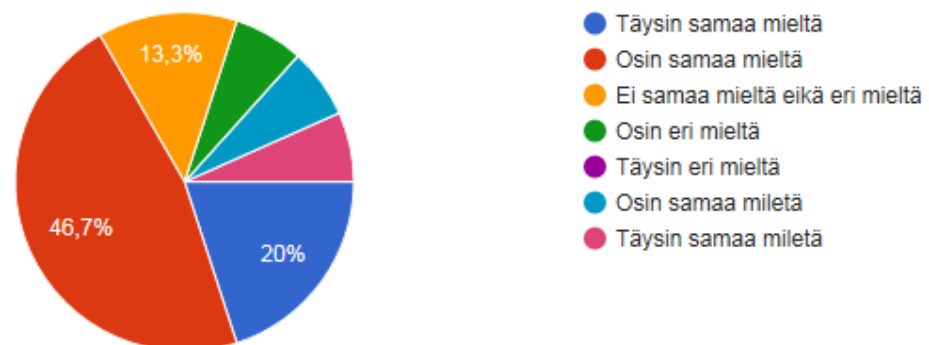

5. Mahdollinen vähemmistötausta: koetko edustavasi ryhmää, joka on erityisen altis syrjinnälle?

(4 vastausta)

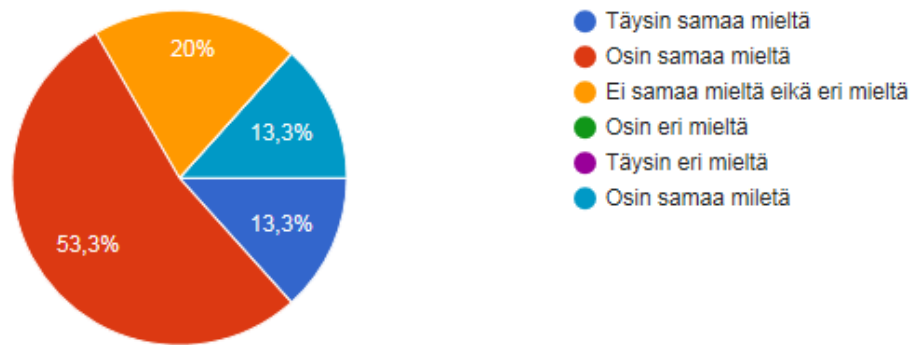

6. Oppilaitoksemme yleinen ilmapiiri on innostava (15 vastausta)

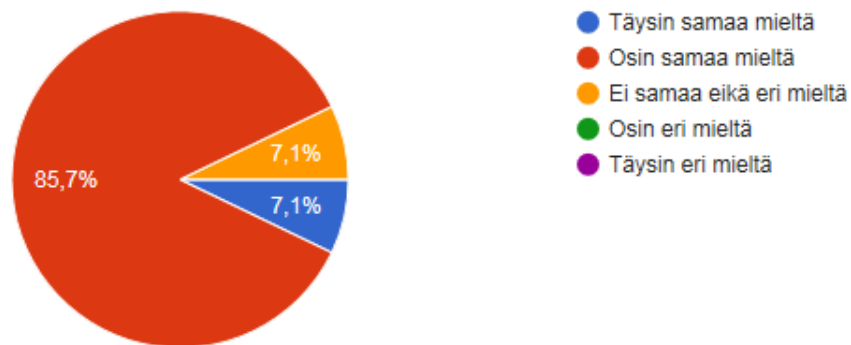

7. Opiskelijat ja henkilökunta osallistuvat yhdessä oppilaitoksen kehittämiseen

(15 vastausta)

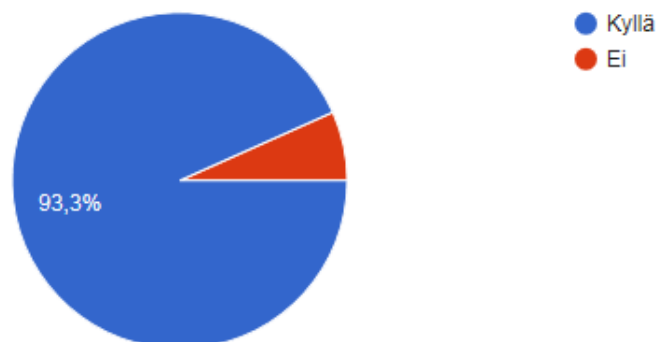

9. Erilaiset oppimistavat otetaan huomioon. (14 vastausta)

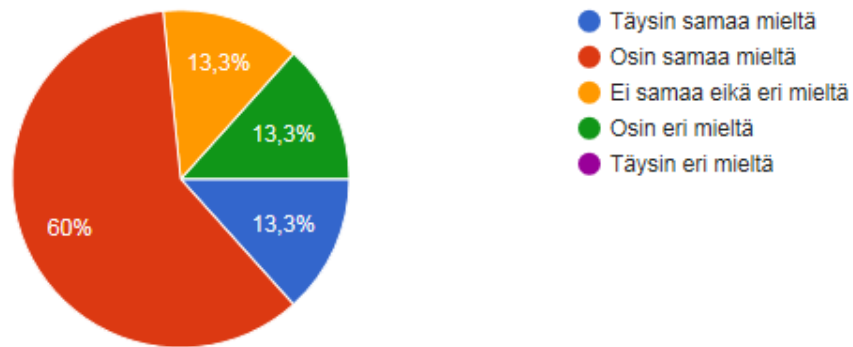

8. Järjestääkö opiskelijakunta ja henkilökunta yhteisiä tilaisuuksia opiskelijoille ja henkilökunnalle?

(15 vastausta)

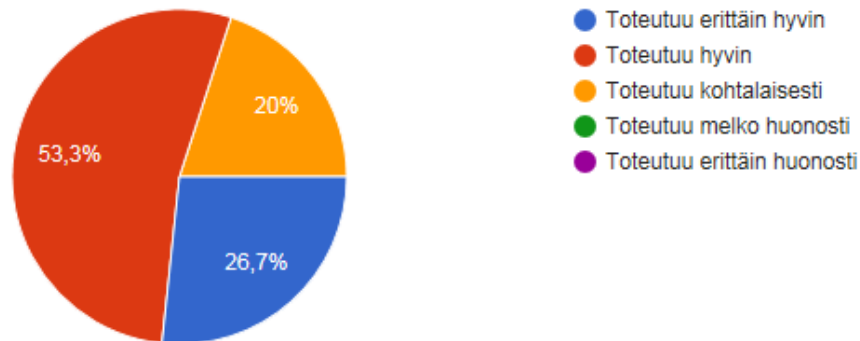

10. Oppilaitoksen tilat ovat fyysisesti esteettömiä ja saavutettavia (15 vastausta)

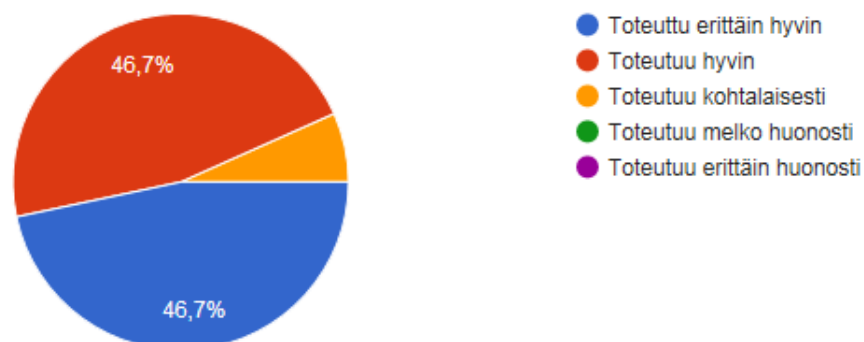
12. Kuinka hyvin mielestäsi yhdenvertaisuus ja tasa-arvo toteutuvat oppilaitoksessamme opetuksessa (15 vastausta)

(15 vastausta)

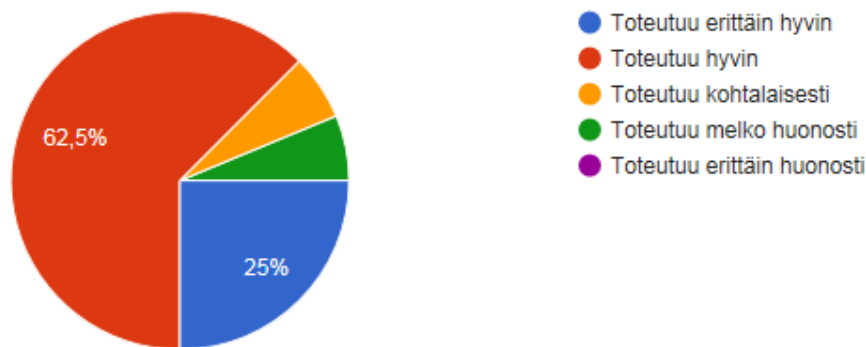
11. Kuinka hyvin mielestäsi yhdenvertaisuus ja tasa-arvo toteutuvat oppilaitoksessamme opiskelijavalinnoissa (15 vastausta)

(15 vastausta)

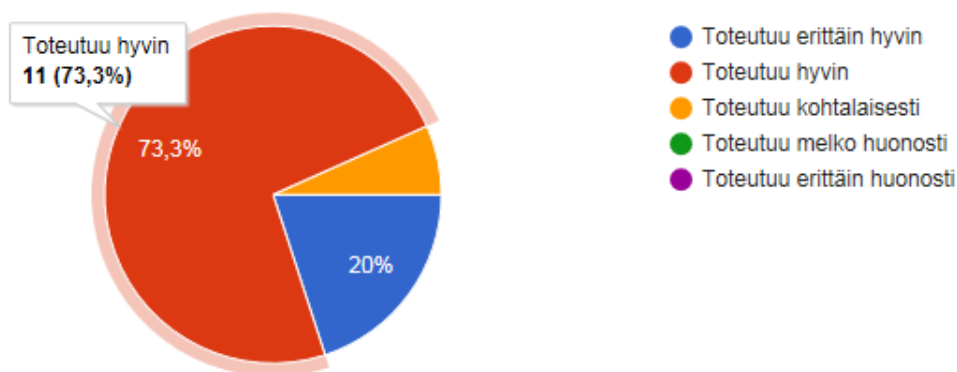
13. Kuinka hyvin mielestäsi yhdenvertaisuus ja tasa-arvo toteutuvat oppilaitoksessamme työilmapiirissä

(16 vastausta)

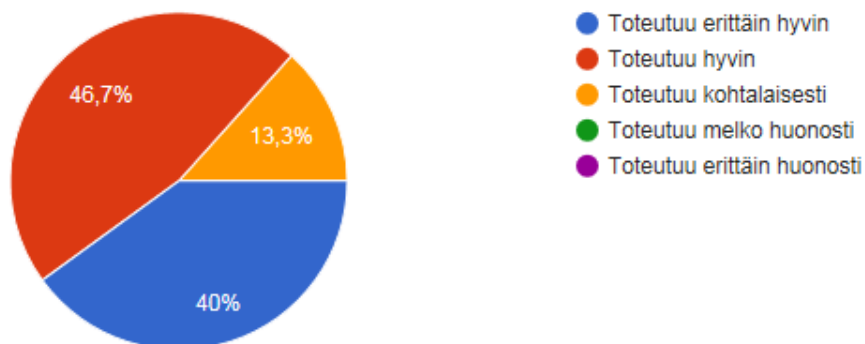
14. Kuinka hyvin mielestäsi yhdenvertaisuus ja tasa-arvo toteutuvat oppilaitoksessamme opintasuoritusten arvioinnissa

(15 vastausta)

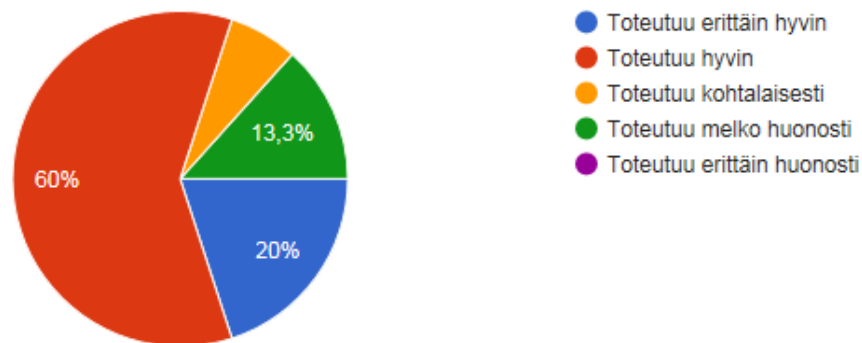
15. Kuinka hyvin mielestäsi yhdenvertaisuus ja tasa-arvo toteutuvat oppilaitoksessamme opintojen ohjauksessa

(15 vastausta)

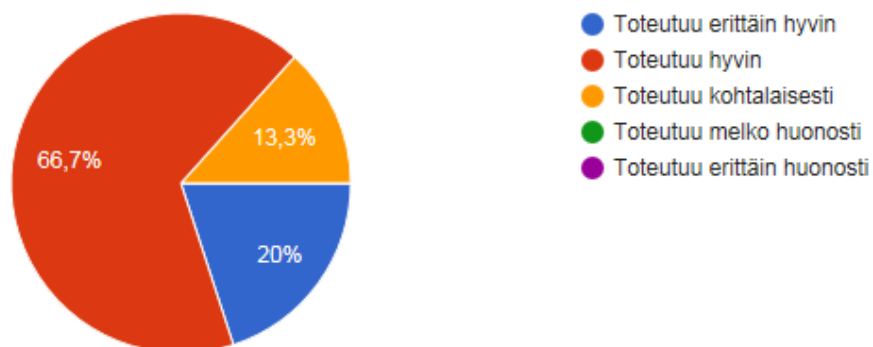
16. Kuinka hyvin mielestäsi yhdenvertaisuus ja tasa-arvo toteutuvat oppilaitoksessamme henkilöstön valinnassa

(15 vastausta)

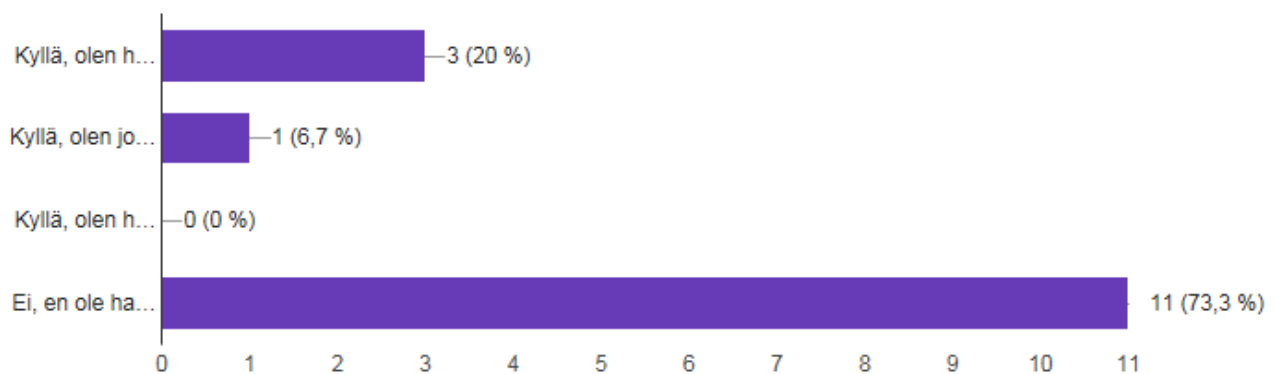
17. Kuinka hyvin mielestäsi yhdenvertaisuus ja tasa-arvo toteutuvat oppilaitoksessamme ammatillisessa kehittämisessä

(15 vastausta)

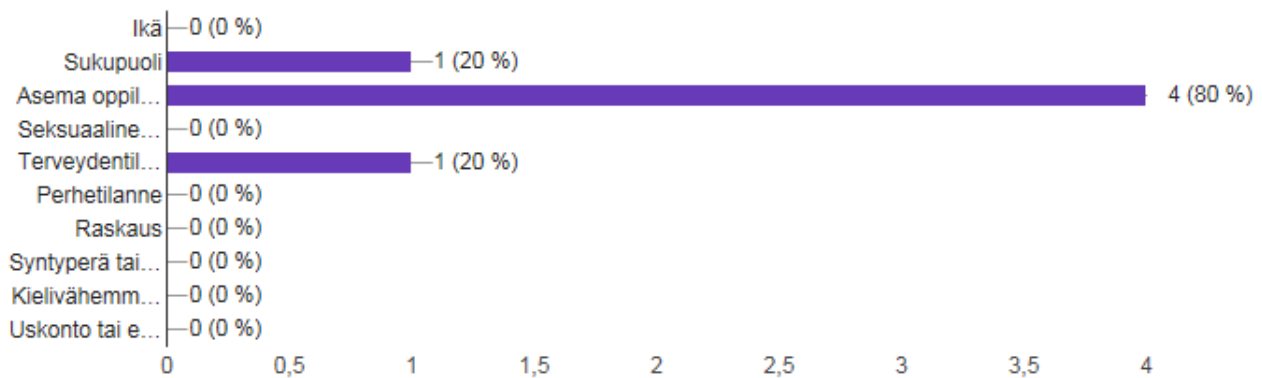
18. Syrjintähavainnot ja -kokemukset. Oletko havainnut tai kokenut syrjintää oppilaitoksessamme kahden viime vuoden aikana?

(15 vastausta)

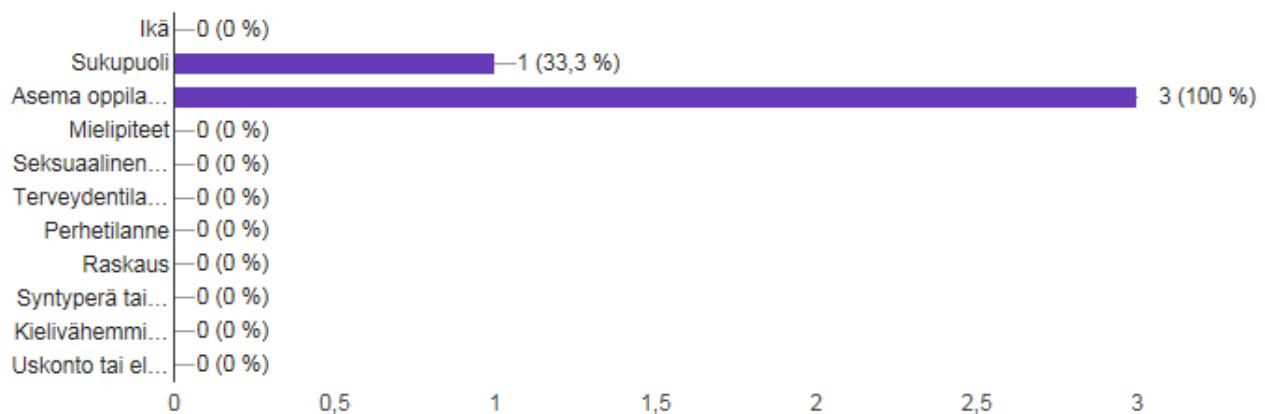
19. Jos olet havainnut syrjintää tai häirintää oppilaitoksessamme, mistä oletat sen johtuvan? Voit valita useamman vaihtoehdon.

(5 vastausta)

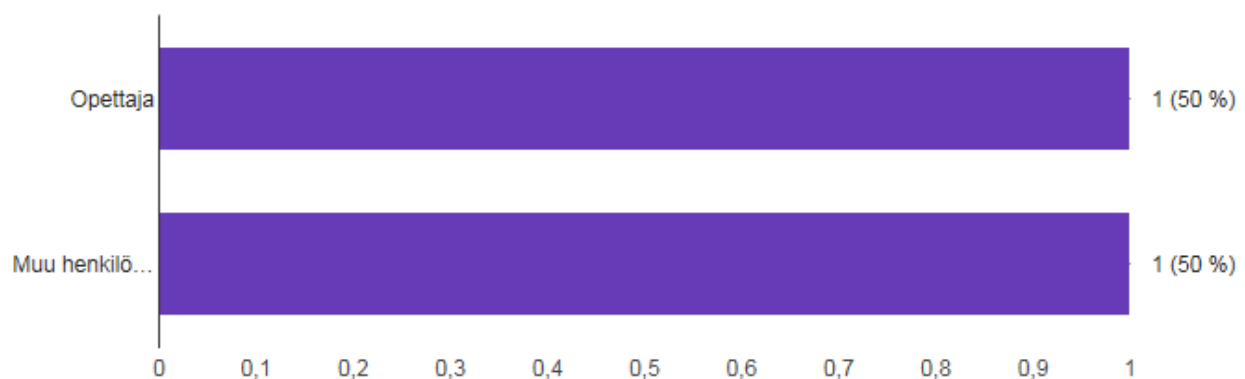
20. Jos olet kokenut syrjintää tai häirintää, mistä oletat sen johtuvan? Voit valita useamman vaihtoehdon

(3 vastausta)

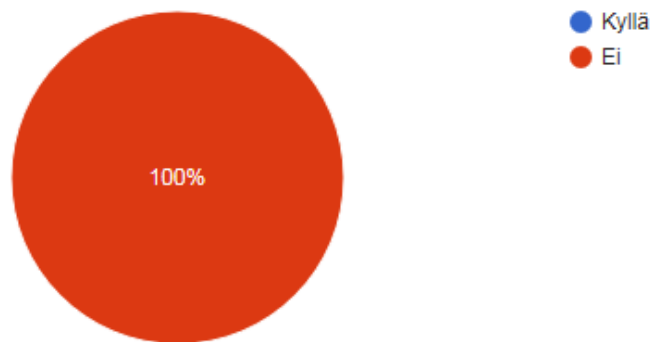
21. Kuka on syrjinyt sinua tai muita? Voit valita useamman vaihtoehdon

(2 vastausta)

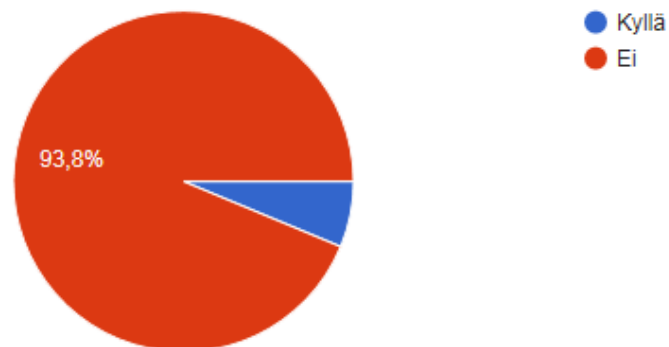
22. Onko joku oppilaitoksessamme esittänyt vartaloosi tai seksuaalisuuteesi kohdistuvia ikäviä kommentteja

(16 vastausta)

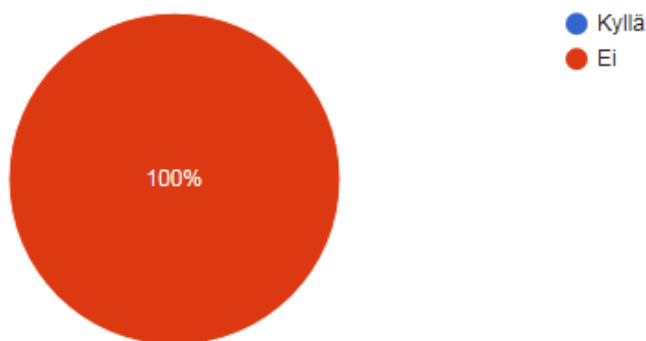
23. Onko joku oppilaitoksessamme lähettänyt sinulle epäasiallista postia, sähköpostia, sometusta tai soitellut puhelimella ahdistavalla tavalla?

(16 vastausta)

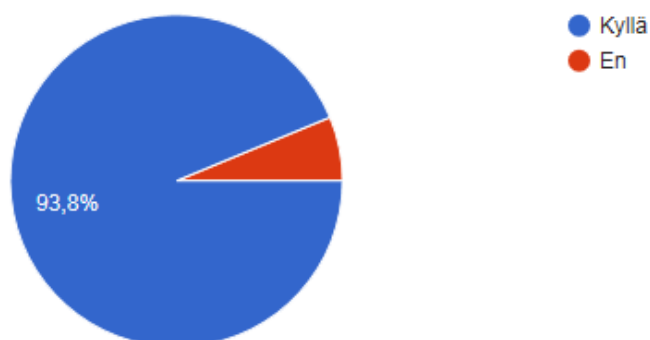
24. Onko joku oppilaitoksessamme lähennellyt tai kosketellut sinua fyysisesti epämiellyttävällä tavalla/ahdistavalla tavalla?

(16 vastausta)

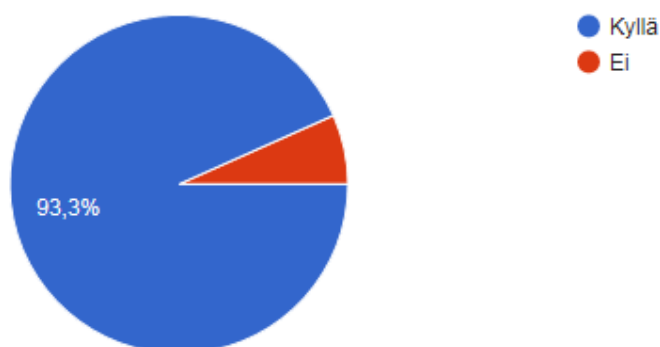
25. Koetko olevasi yhdenvertainen muiden henkilökunnan edustajien kanssa?

(16 vastausta)

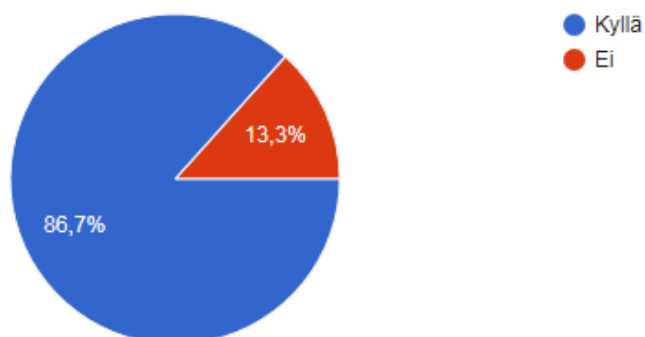
26. Kohdellaanko vaihto-opiskeijoita yhdenvertaisesti muihin opiskelijoihin nähden?

(15 vastausta)

27. Kohdellaanko tyttöjä ja poikia oppilaitoksessamme samalla tavalla?(esim. kursseilla)

(15 vastausta)

28. Puututaanko oppilaitoksessamme epäkohtiin, jotka koskevat tasa-arvoa tai yhdenvertaisuutta?

(15 vastausta)

